

TARA NOASTRA
FOAIA POPORALĂ A
„ASOCIATIUNII“

REDACTOR:

OCTAVIAN COEA.

CUPRINSUL:

	Pag.
Adunarea generală a „Asociațiunii“	599
Comuna „Viitorul“	601
Moșul: Povești alese	602
Augustin Degan: Folosul stupăritului	606
Delasântioana: Ceva despre meseriași	608
Din popor	612
Știri	612

Înștiințare.

Rugăm pe toți câți au binevoit să primească această foaie să grăbească cu trimiterea plății de abonament.

Administrația foii „ȚARA NOASTRĂ“.

Cetitorilor.

Pe toți, cărora le ajunge în mâni această foaie îi rugăm să o cetească și dacă o socot de potrivită trebuințelor țărănimii să o răspândească între oamenii noștri dela sate.

Foaia apare săptămânal și o vor primi cetitorii Dumineca.

Abonamentul e pe an 4 cor.

Pe jumătate de an 2 „

Pe trei luni 1 „

Banii să se trimită la Administrația revistei „Țara noastră“. Sibiu — Nagyszeben. Asociațiune.

Toți cărturarii noștri, mai ales cei în atingere apropiată cu țărănimea — preoții și învățătorii — sânt rugați a trimite acestei reviste articole și știri cari sânt în legătură cu trebile țărănimii. Indesebi primim bucuros articole cu povețe economice, precum — și snoave, poezii populare etc. Scriitorii articolelor sânt rugați a se folosi de un grai înțeles de popor, ca să nu fim siliți a supune schimbării în redacție articolele.

Pentru articolele bune dăm și o cuvenită răsplată bănească.

ȚARA NOASTRĂ

Revista populară

a „Asociațiunii pentru literatura rom. și cultura poporului rom.“

Abonamentul: Pe un an 4 cor. Pe o jumătate de an 2 „ Pe trei luni 1 „ Pentru România . . . 6 Lei	REDACTOR: OCTAVIAN GOGA.	Redacția și admini- strația : Sibiu (Nagyszeben) Str. morii, 6.
---	---	--

ADUNAREA GENERALĂ A „ASOCIAȚIUNII“.

În aceste zile se ține în Bistrița adunarea generală a așezământului nostru.

E un bun obicei ca Asociațiunea în fiecare an să-și aleagă un alt loc pentru ținerea adunării sale. Cutrierând astfel toate părțile mai însemnate ale neamului nostru poate trezi la viață și unele unghere mai părăginite și face ca gândul bun care călăuzește această societate să se înstăpânească cu încetul asupra tuturor păturilor noastre. Va fi bine ca pe viitor să se stăruie a ține aceste adunări în locurile mai expuse, în acele părți unde Românismul e atins de-o înrăurire străină.

O astfel de adunare e înainte de toate un prilej de *sărbătoare*. «Asociațiunea», singurul nostru așezământ care urmărește soarta culturală a Românilor semănați pretutindeni pe întinsul acestei țări, din acest prilej dă seama înaintea celor adunați despre isprăvile sale săvârșite în cursul unui an. Din toate părțile vin oameni cari înțeleg rostul și năzuințele acestei instituții și această întâlnire în numele culturii e în adevăr sărbătorească. Smulși vreme de două zile din furnicarul patimilor mărunte, ieșiți dintre granițele înguste ale meseriei lor zilnice, — departe de îndemnurile trezite de pofta de câștig, — acești oaspeți se bucură de întâlnirea prietinelor și în acest timp, bine sau rău, — după cum îi ajută priceperea, — povestesc asupra mijloacelor cari ar putea ridica la o treaptă mai înaltă viața neamului nostru. Sunt atât de rare astfel de prilejuri și e o adevărată desfătare a inimii să-i vezi pe cărturarii noștri, — înfierbântați o

clipă două și de alte gânduri decât de acele ale căpătuirii bănești. În timpul din urmă, oamenii noștri purtați prin școală, așa zisa «inteligentă» — care, durere, încă n'a ajuns să-și schimbe «porecla în renume», — sunt cuprinși de vârtejul amețitor al dorului de câștig. E o bucurie deci și o serbătoare când acești oameni pot fi supuși câteva clipe puterii de premenire a altor gânduri mai senine și mai prielnice.

Dar mai este această adunare și un prilej de *muncă*. De bunăseamă că nu e destul ca oamenii noștri să se adune numai pentru a rămâne la bucuriile revederii și a se veseli la praznicul meselor albe. Trebuie s'o spunem cât mai des că e o mare greșală ca la cele mai multe din adunările noastre vremea să se petreacă numai cu veselie și ciocnet de pahare. Durere, oamenii noștri se simt prea puțin atrași de dorul de-a împlini datoriile mai serioase! Ei socot că e destul ca să se înfățișeze la aceste adunări, să ia parte cu însuflețire, sau chiar să-și aducă o închinare, — și cred că datoria lor s'a isprăvit. Nu e așa bunilor oameni, nu e așa! De când e lumea soarta unui neam n'a fost dusă cu un pas înainte prin un toast sau prin însuflețitul strigăt de «să trăiască». Numai *munca* a putut fi singurul ajutor. Deci și la o asemenea adunare să se muncească înainte de toate. Alături de conferințele, prelegerile etc. cari se țin, — fiecare om să ia parte la aceste adunări cu gândul de-a îndrepta un rău. Să o facă aceasta fiecare, întemeiat pe-o cunoaștere serioasă, nu călăuzit numai de șuvoiul vorbelor. Să o facă din dragoste curată de neam și nu cu gândul de-a fi răsplătit de obște, să o facă fără urâta apucătură de-a ponegri pe altul. În acest sfat al neamului fiecare om are dreptul să-și spună cuvântul priceput și cinstit.

Ceace e în mare adunarea Asociațiunii, e în mic adunarea unui despărțământ.

Și la adunările despărțămintelor noastre va trebui să se muncească mai mult în viitor.

Vremea vorbelor s'a isprăvit!

COMUNA „VIITORUL“.

XVIII. Al doilea învățător.

Așa cum s'au pornit trebile în comună, ele mergeau bine. Totuș frunțașilor li-se părea că ar putea să meargă și mai bine. Îndeosebi lipsa de oameni mai bine pregătiți pentru anumite lucrări eră mult simțită.

Preotul, învățătorul, contabilul, notarul, preoteasa ș. a. nu ajungeau pretutindeni. Oamenii întrođuși de ei pe căile cele bune, făceau tot ce se putea așteptă dela ei; dar, din ce întocmirile cele bune din comună se sporeau, eră tot mai mare trebuința de puteri tinere și mai bine pregătite pentru vieață.

După multe chibzuiuri banca votează o sumă mai mărișoară pentru un tinăr din comună, care ar fi aplecat să facă un curs la o școală economică, în care se învață temeinic mai ales *agricultura, pomăritul și vieritul*.

George Pădurean tocmai sfârșise cursul învățătoriei. El este înduplecat de frunțașii comunei a face un curs de doi ani la o școală economică și pe urmă a se așeză ca al doilea învățător în comună. Lui i se dă ajutorul votat de căpeteniile băncii.

După trecerea celor doi ani G. Pădurean este ales al doilea învățător în comuna «Viitorul».

Învățătorul de până acum a fost numit director.

Învățământul în școala de repetiție economică l-au făcut pe viitor ambii învățători. Directorul propunea fetelor, iar Pădurean băeților.

Fetelor li-se propunea îndeosebi *legumăritul, florăritul, cultura galițelor, a vermilor de mătasă și economia de casă*; iar băeților: *pomăritul, cultura viilor și manipularea vinului, cultura pământului peste tot, cultura plantelor, cultura animalelor de casă* între cari și *cultura albinelor*.

Împărțind în două munca ce până acum o făcea un singur învățător, și câștigând în noul învățător o putere prețioasă de muncă, școala face spor din zi în zi mai mare în toate. Cum însă noul învățător s'a pregătit foarte bine și în cele economice, el dă îndeosebi înaintării economiei un avânt însemnat.

El știe cum să vină în ajutorul poporului cu sfaturi și pilde fără greș:

- 1) despre înaintarea economiei câmpului;
- 2) despre îmbunătățirea soiului animalelor de casă;
- 3) despre mașinile economice;

- 4) despre cultura pomilor;
- 5) despre cultura viței de vie;
- 6) despre cultura albinelor și vermilor de mătasă ș. a.

Noul învățător ia în mână cultura grădinei de pomi și de viță de vie, din apropierea comunei. Această grădină în mărime de 4 jugăre, se închide și apoi se începe în ea semănatul sâmburilor de poame, răsăditul și altoitul pomilor, frăgarilor și al viței americane.

Sub conducerea noului învățător se urmează o cultură temeinică a acestei grădini.

Aici se obicinuesc temeinic tineri și bătrâni cu *cultura pomilor și viței de vie*.

Aici se prășește partea cea mai mare a altoiilor cu cari se umplu *grădinile din comună și locul de 200 jugăre* anume destinat pentru a fi plantat cu pomi.

Tot aici s'au cultivat și *frăgarii*, cu cari s'au plantat stradele, curțile și alte locuri.

În chipul acesta locuitorilor li s'a dat puțința de a-și *înnoi* pe încetul și *viile pustiite de filoxeră* și de a face o întinsă *cultură a vermilor de mătasă*.

Noul învățător stăruiește și el, împreună cu soțul său, pentru răspândirea stupilor astfel că în scurt timp mai nu eră familie în «Viitorul», fără stupină și fără stupi în grădina sa.

Stupăritul se deprinde mai ales în coșnițe de scândură, cu părcane (rame), ca albinele să nu mai fie ucise când se ia mierea.

Pentru scoaterea mierii din faguri s'au agonisit din mijloacele băncii 4 mașini bune, cu cari se folosiau toți locuitorii comunei.

POVEȘTI ALESE.

Comoara fără noroc.

Ci-că un călugăr bătrân, bătrân, sătul de lumea asta, se retrase afund într'o pădure unde dete de o peșteră, în care credea să afle odihnă și să fie scutit de arșița dogoritoare a soarelui. El intră în peștera îngustă și întunecoasă, luminată numai de o rază slabă de soare și, deodată ajunge la un punct care strălucește și aruncă scantei, ca de foc, pe când jur împrejur întunerec besnă. După ce i-s'a dat puțin ochiul cu întunecimea, cât de mare îi fu mirarea când se convinse, că scanteierea și strălucirea vine dela o comoară, o grămadă puternică

de galbini scilpitori așa de frumoși și curați, ca și când în peștera din stâncă n'ar fi mucezeală și miros de putregai.

„Ce-mi folosese mie bani mulți?” îi dădă prin gând mai întâi, și eră pe aci să se depărteze și să întoarcă spatele unei comori, care stetea, poate, și de un veac în locul acela. Dar mirarea și curiozitatea îl țineau încremenit în loc. Se plecă și atinse grămada scilpicioasă ca să se convingă, că oare nu este vedenie. Scormoni cu mâinile galbenii lucitori și acum îl furnică un simț cu totul deosebit. Vocea egoismului, de care nu mai ascultă de mulți ani, iară se deșteptă în inima lui și-i șopti:

„Iată comori destule... s'a sfârșit cu grijile tale... avere multă, multă, cum își dorește toată lumea... de ce vrei să desprețuești aceea, ce norocul dă numai la puțini oameni? Uită jurământul prin care te-ai legat de sărăcie, și te-ai prins că nu-i mai aveă nici o dorință în lumea asta și gustă în sfârșit odată într'o dușcă lungă toate bucuriile vieții, cari și ție ți-au fost atât de dulci odinioară, și pe cari le-ai părăsit acum de-ațăta vreme. Nu este oare un vis deșert vieța, care ai trăit-o în anii cei mai frumoși? Ia aurul acesta și, câte zile mai ai, petrecele în desfătări și plăceri.“

Pentru o clipă învinge ispita pe bătrân. Cu mâna-i slabă el pipăe metalul prețios și cu ardoare l-ar fi strâns la inimă dacă greutatea acestuia n'ar fi fost prea mare pentru puterile lui. Aurul îi căzdu din mâni. Sunetul cășunat prin cădere răsună de mai multeori în golul bolții stâncoase, așa, că i-se părù, că-i geme în ureche glasul amenințător al morții.

El înțelese semnul, ce i-s'a arătat și deodată își reveni în sine. Pe fruntea lui curgeau picuri mari de sudori... cu o mișcare iute se întoarce dela grămada nefericită, care stărnise în inima lui o ispită păcătoasă... ieși din peșteră și sorbi aerul cald de vară, respirând îndelungat mai de multeori... și, cu pași grăbiți se depărtă din locul acela, unde parecă nu-și aveă vieța sigură.

Nu apucase să meargă departe și, iată, întâlnește în cale trei vagabonzi..., se cunoșteau îndată, că nu sunt poame bune. Ei își prăpădiseră în petreceri cei din urmă fileri și acum veniră toți trei în pădure gata să facă orice faptă rea, la care numai li s'ar fi dat prilej.

„Încătrău așa iute moșneag bătrân, strigară în batjocură cătră călugăr. Nu te urmărește nime... dar și cine să aibă poftă a te desbrăcă de haina ta zdrențoasă?”

„Eu fug de moarte! răspunse călugărul arătând cu degetul îndărătul său, fără ca el să se uite îndărăt și fără să steie barem o clipă în loc, eră ca și când s'ar teme că ispita de care a scăpat, ar fi luat chip omenesc și ar fi la spatele lui.

„De moarte!” începù să rădă cel mai tinăr din cei trei. „Dar unde-i moartea? eu n'am văzut-o niciodată.“

Bătrânul însă prinsese hăt departe și nu-l auzi cum vorbește în bătaie de joc cătră el.

Cei trei apucară drumul dinspre care venea călugărul și strigară îndrăsneți între sine: haideti să vedem odată și moartea, dacă este aici într'adevăr. De ce să ne temem de ea?"

Când au intrat în peșteră și au aflat comoara își pierdură mințile de bucurie și-și uitară cu totul de călugăr și de glasul lui, care-i făcū băgători de seamă. Să înbrățișau, râdeau și plângeau de bucurie. Se bucurau de norocul lor mare, și nu-și puteau crede ochilor.

Totuș... trebuia să fie adevărat aur. Se tăvăleau veseli pe grămada scilicicioasă și scormoneau lacomi prin ea stringând la piept aur, cât puteau lua cu mâna, mult, mai mult decât au văzut în viața lor întreagă. Tot eră al lor propriu, și eră pe de zeceori mai mult, decât ar fi fost de lipsă să-i facă bogați pe toată viața.

- Ce să înceapă ei cu atâta comoară? Jur-imprejgur, durere, erau prea bine cunoscuți de pungăși leneși și nefolositori. Dacă acum îi vor vedea oamenii deodată, cu atâția amar de bani, de bună seamă că-și vor închipui, că nu i-au câștigat pe cale dreaptă. Și totuș toți trei ardeau de dorul a se arunca în brațele desfrăului, ceea ce o puteau face ușor acum cu banii căpătați fără nici o osteneală. În sfârșit hotărîră să tragă sorti, care din ei să meargă în orașul cel mai de aproape, să schimbe câțiva galbini și să aducă de mâncare și beutură? ceialți doi să păzească comoara până înoptează, că apoi toți împreună să o ducă la un loc sigur, fără nici o greutate.

Soartea căzu pe cel mai tânăr, care și plecă numai decât la drum, pentru că tovarășilor le lăsă gura apă, ca să se mai sature odată, cum se cade. Negreșit că al treilea nu se prea bucură, că trebuie să se ducă. El se ținea destul de bogat ca să nu mai lucre de acum. Cu toate acestea se grăbi, cât numai putu, ca să se poată reîntoarce la comoara, care nu-i venea la socoteală, să creadă, că-i și a lui, până când nu va vedea-o înaintea ochilor. Cum tropotea acum dealungul drumului nădușitor și prăvos, nu se gândea, decât la aur. Dar acum începū să-și zică: ce bine ar fi fost, dacă ar fi descoperit singur comoara, n'ar fi mai trebuit să o împartă cu ceialți.

„O! suspină el, de ar fi a mea toată comoara asta, cine ar fi atunci în lumea întreagă mai fericit și mai mulțumit ca mine!"

Intr'aceea deodată îl cuprinse o bănuială, că în lipsa lui poate îl înșală tovarășii.

Cine știe, dacă nu ascund ei acum o parte din comoară, își gândea el... Oare nu s'a scăpat de mine numai ca să mă scurteze în partea mea... oare nu chibzuiesc tocmai acum ce să facă? Li cunosc eu prea bine... Dacă nu izbutesc să-i înșel eu, ei țin toată comoara și eu mă pot sterge pe buze.

Muncit de gândul acesta, deodată îi fulgeră prin cap un plan negru, care se desprinsese tot mai lămurit, mai puternic, cu cât se gândea mai mult la grămada cea de aur. „Atunci să fie întreagă numai a mea!" strigă vesel și-și întetî pașii. Inima lui

trădătoare se sbătea de emoție, când intră în oraș, ca să cumpere pentru tovarăși.

Mai întâi se duse la un farmacist, care orbit de vederea galbinilor, pe un preț mare, îi dăde o otravă din cele mai puternice. După aceea cumpără un coș plin cu de-ale mâncării și trei carafe cu vin. În două din acestea băgă otrava pe a treia o ținu pentru sine. Încărcat astfel o luă iute iară cătră peșteră.

Carafele cu vin nu erau tocmai ușoare, cu toate acestea drumul i-se părea acum numai pe jumătate așa lung ca atunci, când a mers la oraș, pentru că deja se credea mai bogat ca mai înainte. În închipuirea lui își făcea fel și fel de planuri, cum își va putea el petrece cu niște bogății așa uriașe: chefuri, palate, cai, scumpeturi... toate îi sburau prin cap, ... poate dobândi orice domnie și cinste din lume! Asta este cea din urmă dată, își zise plin de bucurie, că trebuie să asud cu o povară așa grea, ca un muncitor de rând. Gândea că are să-și petreacă toată noaptea cu chef și voie bună, iar a doua zi își va folosi norocul după pofta inimii. Mai că uitase că este același om, care în dimineața aceea nu știa, unde să-și adăpostească capul peste noapte, și de unde să capete ceea ce avea mai de lipsă pentru traiul vieții.

Când începea a se întuneca ajunsese la peșteră. Cu o injurătură își trânti jos sarcina și strigă pe tovarăși. Aceștia deodată se arătară de după o stâncă, săriră la el ca și când ar grăbi să-l îmbrățișeze și să-i mulțumească pentru cina bogată ce le-a adus-o. Dar, cu totul alta le-a fost vrerea, cu care l-au îmbrățișat așa călduros. Zimbetul lui mișelesc îi îngheță pe buze, când simți vârfurile pumnarelor îndreptate spre inima lui. Lovit de moarte, căzî jos pe grămada de aur și, cel din urmă lucru, pe care îl zări ochiul lui, ce se stingeă, erau trăsăturile înfricoșate și lacome ale oamenilor, pe cari îi numise „prietinii” săi. Același diavol de care a fost ispătit el, în lipsa lui, cuprinsese și inimile lor.

„Doi sunt mai tari decât unul” și „mai bine doi, decât trei” ziceau ucigașii ștergând tășurile pumnarelor și să priveau unul pe altul.

Corpul celui ucis îl lăsară să zacă, așa cum a căzut curmeziș la intrarea peșterii. Ziceau că au vreme să-l îngroape a doua zi. Acum voiau să se sature de mâncările alese și de beutura adusă de tovarășul lor. Rădeau și glumeau și-și poșteau tot binele unul altuia și totuși fiecare rămnea după partea celui alt și, în taină fiecare avea gânduri dușmănoase față de celalalt. Într-aceea goliră o carafă de vin, din întâmplare pe aceea, care și-o hotărise cel mort pe seama sa.

După cină destupară și-a doua carafă. Abia traseră însă câte-o dușcă sdravănă și de-odată îi cuprinse o toropeală înfricoșată..., fără să mai zică o vorbă, se uitau unul la altul, fiecare cu propusuri mișești și aruncând ochii la grămada sclipitoare, fiecare se sileă îndesert să-și miște degetele înțepenite

și, apoi, căzură amândoi în somnul de veci, din care nime nu se mai trezește.

Câțiva ani mai târziu călugărul iară trecu pe drumul acela și, curiositatea să afle, ce s'a ales cu comoara, îl indeamnă să se apropie de intrarea peșterii.

Minune!

Grămada de aur eră neatinsă. Jur-împrejur zăceă scheletele ale căror degete țineau încă strâns aurul sclipitor. Plin de fior bătrânul își făcù cruce și se trase îndărăt dela vederea inspăimântătoare. După aceea își făcù curaj și, slab cum eră, a săpat o groapă în care ascunse oasele amărăților păcătoși dimpreună cu comoara, care le-a adus perirea. El, ingenunchind deasupra mormântului, se rugă cu evlavie: „Doamne nu mă duce în ispită“ și apoi își luă toiagul și cu inima recunoscătoare și umilită se întoarse la chilia sa.

Moșul.

FOLOSUL STUPĂRITULUI.¹⁾

Toti ne tânguim de timpuri grele și mai cu seamă că nu mai putem acoperi cheltuielile deși muncim din greu. Aceste tânguiuri nu sunt fără temei, dar uităm, că mulți din noi muncim numai într'o direcțiune și nu ne ocupăm cu tot ce ne-ar putea mări venitul și ne-ar putea ușura soarta.

Durere, noi despretuim cu totul un ram al economiei, care fără trudă mare ne-ar putea aduce un venit însemnat, despretuim *stupașul*, care la noi odinioară eră în floare. Oamenii din timpurile vechi trăiau mai mult, erau mai tari, mai sănătoși și mai vioi; ei nu cunoșteau atâtea morburi ca noi astăzi, nu, pentrucă, foloseau multă miere ca hrană, și mierea scutește pe om de multe boale. Mierea o mâncau crudă, o foloseau în aluaturi și în alte bucate ce trebuiau indulcite, și o beau făcând din ea un fel de vin numit „mied“ pentrucă ei nu beau rachiul veninos care nimicește pe om atât trupește cât și sufletește.

Mierea, la cei vechi, aveă un cult (o socoteau sfântă) și tot așa și ceara. Nu numai mâncările lor le îndulcea ci și mursa dela coliva ce o duceau jertfă lui Dzeu în sfânta biserică. Mierea o dedeau mirilor la cununie ca semn al curățeniei și dulceții vieții celor căsătoriti; iar luminile de ceară curată erau întrebuințate în sfânta biserică. Astăzi în foarte puține locuri se mai întrebuințează mierea de economii noștri, luându-i locul zăharul scump, iar al luminelor de ceară curată ceara falsificată cu parafin și iată pe acestea ne dăm banii câștigați în sudoarea feței noastre, pecând le-am putea aveă noi în stare curată.

¹⁾ Extras din prelegerea populară ținută de învățătorul Augustin Degan din Veșel la 19 Maiu în *Chechchedaga*, 26 Maiu în *Leșnic*, 2 Iunie în *Sânt-Andreeș*, și în 3 Iunie în *Sântohalma*, aparținătoare desp. „Deva“ al „Asociațiunii“.

Mierea se folosește în farmacie (potică) la pregătirea leacurilor și ea e și leac de casă. Mierea pusă pe rană alină durerea și grăbește vindecarea; la dureri de gură și de gât gargarizând apă cu miere și peatră acră, vindecă; mierea plămădită cu hrean ras, luând câte o linguriță de cafea dimineața, vindecă durerea de piept și nădușala; la boale cu fierbințeli și dureri de cap, oțetul de miere răcorește și vindecă; mierea curată sângele și unde e sânge curat, de-acolo boala fuge ca dracul de tămâie.

Mierea e nutritoare, înviorază pe celce trăiește cu ea, copiii mancându-o se întăresc, cresc și le merge bine. Apoi dragii mei! Nu avem noi destule zile de post? Mursa făcută cu miere e o mâncare minunată. Tăietăii ferți în apă, apoi străcurând apa de pe ei și indulcindu-i cu miere, sunt o mâncare împărătească. Cu ce oare poate împăcă mai ușor copiii o mamă sosită acasă dela câmp, unde a obosit toată ziua, decât dându-le în mână o bucată de orice fel unsă cu miere?

Deci, văzând folosul cel mare al mierei, să dăm deoparte nepăsarea și să ne apucăm de cultivarea stupilor, fie și numai pentru lipsele noastre casnice.

Am spus că stupăritul e un ram foarte prețios al economiei. Când voiesc să vă incredințez despre aceasta, voi lăsa la o parte pomenirea acelor persoane, cari au drept venit din stupi nu numai sute ci mii de florini, tot așa pe aceia cari din venitul stupilor, pe lângă micul salariu și-au crescut câte 6 copii în școli, și voi face o socoteală ușoară care să o puteți pricepe toți.

Dacă flora (florile) ținutului e bună și timpul priincios, un stup ne dă cel puțin 5 copuri (cupe) de miere curată, fără de a omori albinele și-i rămâne destulă și stupului pentru iernat. Cinci copuri de miere fac 10 klgr., iar klgramul se vinde cu 60 cr. aceea ce ne dă 6 fl. venit la un stup. Acum socotiți la 10 stupi, nu-i așa că ne dă venit de 60 fl? Ia spuneți-mi cât trebuie să asuzi ca să câștig 60 flor.? Și iată, această sumă ni-o câștigă micile albine cu truda lor și ni-o dau deagata, trebuind să întindem numai mâna după ea. Cu această sumă ne putem plăti darea, ne putem cumpăra încălțămintele, pălăriile și căciulele pentru familie, sarea pentru noi și animale ș. a.

Mulți vor fi cei ce se vor îndoi și nu vor da crezământ acestor spuse ale mele. Aceștia le zic: Toma încă n'a crezut învierea lui Christos până nu și-a pus degetele în ranele lui, iar când a făcut aceasta a strigat: „Tu ești Domnul și D-zeul meu!“ Faceți și Dvoastră așa, cultivați stupi, și când Dvoastră și copiii Dvoastre veți agonisi ferii de miere o să strigați: „oh albinelor, dragile mele albine, cât de dulce e traiul omului ce vă are“, iar punându-vă degetul pe monetele ce le veți căpăta pe agoniseala lor, veți striga: „Oh iubitele mele insecte, voi sunteți vieța și învierea mea din multele năcazuri, neodihni și griji“. Deci cre-

deți, că „Tot cel ce crede, mântul-se-va (voi din năcazuri), iar cel ce nu crede osândi-se-va“ zice domnul Atotputernicul.

La albine încă se întâmplă că trebuie să le ajutăm, să le dăm miere, dar aceasta ele au câștigat-o. „Ale tale dintru ale tale“ cum se zice la sfânta liturghie. Astfel prin asemănare putem zice cătră micile albine, când le dăm ceva miere: „Primiți ale voastre dintru ale voastre, ca dar din darul vostru“ și să nu ne pară rău după ce le dăm, căci ele ne întorc darul inzecit.

Albinele pe lângă venitul ce-l aduc mai au și altă parte bună pentru stupar. Sfânta scriptură zice: „Mergi la furnică oh leneșule și urmează văzând cărările ei“ Eu zic: „Mergi la albină, oh leneșule, și urmează văzând lucrările ei minunate“. Dute și învață dela ea *strădanie*, pentrucă din zori de zi și până noaptea nu incetează cu lucrul; dute și învață dela ea *curățenie*, în vestmintele, trupul tău și casa ta, căci ea nici o murdărie nu suferă pe trupul său și în locuința ei, mergi și învață dela ea *cruțare*, căci ea nimica nu prădează din agonisitul său, cum fac mulți oameni ușuratici din averea lor; mergi fricosule și învață dela albină *curaj*, căci ele își apără cu cerbicoșie soții și averea lor, contra dușmanului și pentru acestea sufăr chiar moartea.

Și apoi, iubiților, albinele ne mai rețin și dela alte moravuri rele. Stuparul, când are timp liber, nu-l petrece acela prin birturi, în povești cu alții, ca se omoare timpul și să-i treacă de urât. El nu se pune pe beute ca să-și prădeze banii cu alții, nici nu se mestecă în certe din cari se nasc bătăi, apoi căli pe la judecătorii, chieltnieli și poate chiar și temniță. Stuparul petrece cu drag timpul liber în jurul albinelor sale privindu-le cum lucrează și învățând din acelea mari virtuți. El îndreptează și tocmește una și alta în jurul lor, face coșniți, cadre etc., prinde roii naturali, face roi măestriți și scoate miere și ceară, tot lucruri plăcute și ușoare, pe cari cu drag le îndeplinește și prin aceasta devine om de omenie, om cu bună stare, stimat și prețuit de toți.

Vedeți, dragii mei, de ce mare folos e stupăritul purtat cu pricepere? El ne nutrește, ne ferește de boale, ne vindecă, ne aduce bani și prin ei bunăstare și ne învață mari virtuți!!!

Augustin Degan.

CEVA DESPRE MESERIAȘI.

IV.

Și, mai este ceva.

Frumoasele și — dupăcum le zic domnișorii — gentilele noastre domnișoare dela sate, ar trebui să se imprietenească cu gândul de a da cu plăcere mânuța lor curată și frumoasă și meseriașului, viitorului *capitalist*.

*

Iată, iubiți cetitori domni și țărani, încă o întrebare la care ar trebui să ne gândim, când voim să asigurăm trăinicia și prosperarea clasei de mijloc, pentru că dacă și pe viitor fiecele oamenilor cu stare mai bună, cu ceva capital vor continua a alerga tot după ranguri înalte, meseriașul român va trebui să se împreune, ca și până acum, cu fete sărace, și, dacă asta este un noroc pentru dănele, adesea nu e și pentru bietul maistăr, și mai cu seamă nu poate fi asta de folos pentru trăinicia clasei de mijloc.

Intre clasa de sus și clasa de jos, clasa de mijloc nu poate exista decât prin capital. Căci pe când clasa de sus dirige (conduce), iar clasa de jos produce, — clasa de mijloc are tocmai chemarea de mijlocitor între aceste două, și anume: ea preschimbă în bani sunători știința omului învățat cu produsele brute (așa cum ni-le îmbie natura) ale țăranului.

Și pentru ca s'o poți face asta trebuie să cumperi, să ciopești și să vinzi.

Și pentru ca să poți *cumpăra*, *cioplî* și *vinde*, trebuie să fi stăpân pe un capital, pe care învârtindu-l bine și cu cap să-l tot mărești până când l-ai adus la starea de-a însemna ceva pentru chezașia clasei de mijloc a poporului român.

De sigur că mulți vor râde cetind astfel de parascovenii, cu toate că și de aci atârnă înaintarea în avere și bunăstare a clasei de mijloc.

Căci, precum este adevărat că între soți toate sunt deopotrivă, precum este adevărat că în viața casnică bărbatul trebuie să-și dea sufletul pentru femeea sa și dânsa de-aseenea, tot așa de adevărat este că, deoarece meseriașul aduce în viața casnică un capital care e depus în brațele și iscusința sa, ar trebui să i-se deschidă ușa în astfel de case, cari i-ar putea asigura pe lângă o soție bună și cinstită și un capital sunător, ca împreunând capitalul brațelor sale cu capitalul sunător să poată asigura fericirea soției sale și a copiilor, și prin aceasta să însemneze ceva în sinul clasei noastre de mijloc.

Și în privința aceasta avem pilde destul de frumoase la compatrioții noștri Sași.

La dânsii, fete cu averi frumoase și creștere îngrijită nu se sfiesc a da mâna unui meșteșugar, la ei nu e rușine ca bogata fată a fabricantului de salam să ia în căsătorie un măcelar, un tâmplar, un lăcătuș, etc. și să-i aducă în casă pe lângă o

inimă curată și sinceră și un capital, care să-i înlesnească sotului iubit de-a ajunge oare-cândva fabricant.

Nu e locul aici să adevărim cu nume cele arătate mai sus, dar credem că iubiții cetitori nu vor trage la indoială cele spuse de noi.

La dâșii nu sunt deosebiri de clase, ci numai o stimă reciprocă (împrumutată); *ei nu sunt decât Sași!* Și când un Sas pronunță (zice) cuvintele: *ich bin ein Sachs...*¹, le spune cu așa o fală, cu așa o mândrie, că te lasă să întrevezi în aceste cuvinte omogenitatea acestui popor, te lasă să vezi pe doctorul, pe popa, pe dascălul, pe meseriașul și pe țăranul săsesc într'o strânsă legătură.

Și, vedeți, această pildă nu-i de loc de disprețuit.

*

La noi însă, până bine de curând și poate și astăzi prin unele locuri, meseriașii au fost numiți *potlogari*; la noi până bine de curând, — subscrisul a apucat încă acele zile, — eră o rușine ca o fată de Român din popor să-și facă de lucru cu un potlogar, cu un nemțisor, cu un leghen, sau cum D-zeu îl mai numeau pe bietul meșteșugar, căci acea fată se espunea să fie dată pe gura lumii, — și cum lumea e rea, odată o numea *fraimală*.²

La noi, pentru scumpele noastre fetițe crescute la sate, nu eră altă nădejde de măritiș decât: țarancă, dascăliță sau, dacă se putea, preuteasă, — dar potlogăriță, doamne ferește, mai bine să tot fetească! Căci își zicea părintele: ce să-mi dau eu bunătate de fată după un ăla, cu atâtea nume, care, când n'are de lucru, umbă vândrăind cu pincălu 'n spate.

Acuma, se înțelege, s'a schimbat lumea pe la orașe. Idealul (tânta) unei fete sărace, dacă nu poate străbate mai sus, apoi e acela de-a ajunge măistăriță!

Numai cât ar trebui ca și pe la sate să pătrundă acest gând, și pe la sate să se știe, că a face din o fată cu ceva stare o măistăriță la oraș, nu-i nicidecum un lucru rușinos, ci e din contră o fericire pentru dânsa, o fericire pentru soțul ei, și o înaintare pentru clasa de mijloc a poporului nostru, căci numai prin o astfel de împreunare a meseriașului născut la sat cu o soție tot dela sat se poate produce omogenitatea poporului

¹ Eu sunt un Sas...

² Femeie de lume.

nostru și, încă și mai mult, poate să pătrundă, cu timpul, și o oarecare evoluție (mișcare) culturală mai puternică.

Dar, curere, o mică istorioară, pe care îmi iau voie a o povesti, arată că încă suntem departe de așa, ceva.

Un bun prieten al meu, meseriaș fruntaș între fruntași, a avut fericirea de-a strânge legături de inimă cu o fetiță crescută la sat, cu o fetiță care se ținea de o familie onorabilă, căci eră fiica unui venerabil preot emeritat, om cu stare bună, care a făcut din copiii săi oameni cu cari se poate mândri neamul nostru.

Lucrul a mers așa de departe că, în sfârșit, am fost invitați câțiva prieteni, ca să luăm parte la fericita cununie a acestui meseriaș cu fiica onorabilului preot emeritat.

Lucru mare a fost asta pentru noi!

Nunta a fost nuntă ca la om bogat, cu alaiu mare, cu oameni fruntași, cu treburi, cum se cere la oameni cu dare de mână.

La masă, în toiul veseliei, se ridică însă venerabilul părinte al fericitei mirese și, prin o vorbire atât de duioasă, încât credeai că-i un panegiric (cuvântare) la capul unui om pierdut, își arată îngrijirea că încredințează soartea fiicei sale în mâna unui meseriaș, și-i dă sfaturi, și-l roagă, și-l conjură să nu uite niciodată în ce casă a pus piciorul.

Nu știu ce va fi simțit fericitul mire, nu știu ce va fi cules în fericirea sa din cuvintele venerabilului său socru. Ceeace știu este, că mi-se părea că sunt opărit cu apă feartă. Și mi ziceam în mine zăpăcit și asudat: Oare noi suntem tot potlogari? Oare așa de jos stăm noi? — Apoi ce preț mai are „brățara de aur” cu care mai toți cari scriu despre noi ne împodobesc ca cu niște pene de păun?

Și au trecut ani de-atunci!

Bunul meu prieten are astăzi copii drăgălași, doamna mai-stărită se simte fericită lângă scumpul său soț, — și venerabilul părinte, mult îngrijatul părinte, de câteori numai poate, aleargă la copiii săi, la nepoții săi, — aleargă să se bucure de fericirea acestei familii mulțămite, din care, după toate făgăduielile, se va întinde o ramură de bune nădejdi pentru oftările neamului nostru.

El a avut noroc, — și minte!

Delasântioana.

DIN POPOR.

De n'ar fi mândra frumoasă,
N'ar fi fete mănioasă;
Dar mândruța-i ca o stea
Fetele n'o pot vedea,
Și pe mine pentru ea.

Badij cu mustața neagră
Se pare că nu-i sunt dragă,
Măcar minte bună bine
Că mai moare după mine.

ȘTIRI.

Adunări generale au ținut în timpul din urmă *despărțăminte*le:

1. Al „*Albei Iulia*” la 8 Sept. a. e. în comuna *Cetea*. Din acest prilej s'a aranjat o *expoziție de țesături și cusături*. S'au înființat 6 *biblioteci populare*: în *Teiuș*, *Șard*, *Chișfalău*, *Țelna*, *Ighiu* și *Bucerdea-vinoasă*. Invățătorul I. p. I. *Bota* a vorbit despre: „*Cele mai însemnate datorințe ale omului*”.

Din o parte a acestui *despărțământ* cu număroase comune se va înființa în timp scurt un *despărțământ nou*.

2. Desp. „*Beiușului*”. În adunarea cercuală a vorbit dl *N. Fabian*, noul director al *despărțământului „despre chemarea cărturarilor noștri în sânul „Asociațiunii”*. *Biblioteci populare* sunt în *Beiuș*, *S. Rogoz* și *B. Lazuri*. Comitetul desp. a adunat în jurul său pe *ucenicii de industriași și meseriași* din loc. A încercat înființarea unei *reuniuni de muzică*; dar nu au fost aprobate statutele.

3. Desp. „*Bocșei*” și-a ținut adunarea în *Câlnic*. Preotul *Petru Ieremia* a vorbit poporului: „*despre soiul vacilor cari dau lapte mai mult și mai bun precum și despre manipularea laptelui pentruca să aducă mai mult folos proprietarilor*”. Inv. penz. *Ioan Marcu* a vorbit despre: „*Relele cari bântue poporul nostru și-l împiedecă în dezvoltarea sa*”.

4. Desp. „*Dicio-Sân-Mărtinului*”. Cu prilejul adunării desp. ținut în *Bazna* s'au ținut conferințe: 1. Dl contabil *I. Radeș* despre „*Tovărășii*” și 2. dl *Laurean Moldovan* despre: *altoitul viței și stupărit*.

5. Desp. „*Năsăudului*” stăruie pentru înființarea *bibliotecelor și agenturilor comunale*.

Roada acestui an în toată lumea este calculată la 3076 milioane 780 mii măji metrice. În anul trecut a fost de 3251 mil 620 mii măji metrice. În acest an s'au făcut bucate mai puține cu vr'o 174 mil. 840 mii măji metrice.

Ungaria abia va putea să pună în vânzare și să păstreze pentru zile rele:

<i>grâu</i>	9—10	mil. măji metrice
<i>săcară</i>	1.50—2.—	” ” ”
<i>orz</i>	4.30—5.30	” ” ”
<i>ovăș</i>	2.80—3.—	” ” ”
<i>cucuruz</i>	2.50—3.50	” ” ”

Astfel se pricepe pentruce s'a urcat tocmai după seceriș prețul bucatelor.